

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ

ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

WWW.IACOOS.GOV.KZ • WWW.ECOGOSFOND.KZ

№ 1 (048)

2020 ж. қаңтар
январь 2020 г.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

САҢЫНДА / В НОМЕРЕ:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ, ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ 2019 ЖЫЛҒЫ ЖҰМЫСЫН ҚОРЫТЫНДЫЛАДЫ

27 қаңтар, дүйсенбіде, Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі 2019 жылғы қорытындылары мен 2020 жылғы міндеттеріне арналған ведомство алқасының кеңейтілген отырысын өткізді.

Іс-шараға Қазақстан Премьер-Министрінің орынбасары Роман Скляр, Қазақстан Президенті Әкімшілігі, ҰЕҰ, ведомствоға бағынысты ұйымдардың өкілдері қатысты. Министрліктің вице-министрлері өздері жетекшілік ететін салалар бойынша баяндама жасады.

Атап айтқанда, вице-министр Ахметжан Пірімқұлов ел өңірлеріндегі экологиялық проблемалар туралы баяндады. Оның дерегі бойынша, 2019 жылғы ауадағы ластауыш шығарындыларының көлемі 2,4 млн.тонна. Өңір бойынша шығарындылардың негізгі үлесі Павлодар, Қарағанды және Атырау облыстарына тиесілі. Павлодар облысы жылына 717 мың тонна эмиссия көлемі арқылы қоршаған ортаға орасан зиян келтірген. Өңірдің экологиялық проблемасын шешу үшін облыстағы өнеркәсіп орындарына ең озық қолжетімді технологияны енгізуді міндеттеу талабын қатаңдату жоспарлануда. Сондай-ақ табиғатты қорғау іс-шарасы жоспары қайта қаралып, өңірде мемлекеттік экологиялық бақылау күшейтіледі.

Қарағанды облысындағы экологиялық ахуалды жақсарту үшін Экологиялық реттеу және бақылау комитетіне Министрлік пен «Арселор Миттал Теміртау» компаниясының арасындағы нақты эмиссия көлемін 2024 жылға дейін 30%-ға төмендету жөніндегі меморандум талабының орындалуын қатаң бақылау тапсырылды.

Атырау облысы әкімдігіне «Тухлая балка» деп аталатын Атырау мұнай өңдеу зауытының лас су төгетін орнын қалпына келтіру жоспарын қайта қарау ұсынылып, қысқа

мерзім ішінде оны іске асыруға кірісу тапсырылды.

Бұдан басқа, вице-министр сондай-ақ, Атырау облысының әкімдігіне аз уақытта ТҚК полигонына жер бөліп, тиісті жобалау-сметалық құжаттама дайындау қажеттігін хабарлады. Сондай-ақ А. Пірімқұлов республикадағы ТҚК-ның жалпы ахуалын баяндап өтті.

Қазіргі уақытта еліміздегі 3,2 мың полигонда 120 млн.тонна ТҚК жинақталған. Тек облыс орталықтарының өзіндегі толып қалған полигондар саны 20-дан асады. Қалдықтардың толып қалуын азайту мақсатында министрлік «Waste to Energy» деп аталатын қалдықтарды энергетикалық ұқсату механизмін енгізуді жоспарлауда.

«Біз бұл жобаларды іске асыруға жеке инвесторларды тартпақпыз. Министрлік тиісті заң жобасын әзірлеуде. Биыл алғашқы аукционды өткіземіз», - деді А. Пірімқұлов.

Вице-министр сондай-ақ ағымдағы жылы министрлік қоршаған ортаның сапасының нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізудің кешенді шараларын орындау нәтижесі бойынша мониторинг жүргізетінін хабарлады. Сонымен бірге, жергілікті атқарушы органдардың лауазымды тұлғаларының осы көрсеткіштерді сақтау жөніндегі, әкімнің рейтингіне де әсер ететін дербес жауапкершілігін енгізу ұсынылды.

Министрлік жаңа Экологиялық кодекс жобасын әзірлеп, Парламент Мәжілісінің қарауына енгізгені белгілі. Оның бірқатар нормалары Қазақстанның экологиялық ахуалын жақсартуға арналған.

Геология саласының жұмыс қорытындысы туралы вице-министр Санжар Жәркешов баяндама жасады. Ол Министрліктің Геологиялық барлаудың 2021-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын әзірлеуге кіріскенін еске салды. Аз зерттелген шөгінді алаптардың мұнайгаздық

элеуетін анықтау мен тау-кен рудасы аудандарындағы «терен горизонттарды» зерттеу көзделуде. Мемлекеттік бағдарламаны іске асыру аумақтардың зерттелуін 2025 жылға қарай қазіргі 25%-тен 37%-ке дейін арттыруға мүмкіндік бермек.

Ол сондай-ақ 2019 жылы бірінші рет Түркістан облысындағы қорғасын, мырыш іздеу жұмысын жүргізу кезінде Қаратау тауынан мұнай табылғанын еске салды.

Вице-министр Сергей Громов су саласындағы, топтық су құбырларын салу мен жөндеу жұмыстары туралы баяндады.

Алқа қорытындысында Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиев айтылған проблемалар бойынша бірқатар тапсырма беріп, ведомствоның 2020 жылға арналған жұмысының басым бағыттарын белгіледі.

ecogeo.gov.kz

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ МИНИСТРЛІГІ БАСШЫСЫ ВЕДОМСТВОНЫҢ 2020 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖҰМЫСЫНЫҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫН БЕЛГІЛЕДІ

Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінде ведомствоның 2019 жылғы қорытындылары мен 2020 жылғы міндеттеріне арналған ведомство алқасының кеңейтілген отырысы өткізілді.

Министрліктің вице-министрлері өздері жетекшілік ететін салалар бойынша баяндама жасады.

Қорытынды бойынша Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиев ведомствоның 2020 жылғы басты жұмыс бағытын белгіледі.

«2019 жылғы ауадағы ластауыш шығарынды көлемі 2,4 млн.тоннаға жетті. 60% эмиссия Павлодар, Қарағанды және ШҚО облыстарына тиесілі. Экокодекстің қабылдануы арқылы ең үздік қолжетімді технологиялардың енгізілуі еліміздегі экологиялық ахуалды жақсартуға әкелмек», - деп жазды Twitter-дегі парақшасында министр іс-шара қорытындысы туралы.

Осы ретте жаңа Экологиялық кодекс жобасы 2019 жылғы желтоқсанда әзірленіп, Парламент Мәжілісінің қарауына енгізілгенін айта кетейік.

Экология министрлігі басшысы сондай-ақ қазіргі кезде еліміз полигондарында 120 млн.тонна қатты тұрмыстық қалдықтардың жиналып қалғанын жеткізді.

«20-дан аса полигон шамадан тыс толған. Қалдықтарды азайту үшін Waste to Energy механизмі енгізілуде. Қалдықтарды энергетикалық ұқсату жобалары құрылатын өңірлерді

анықтауды тапсырдым», - деді М.Мырзағалиев.

Экология министрлігі басшысы 2020 жылғы мамырға дейін Геологиялық барлаудың 2021-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын әзірлеуді аяқтауды тапсырды.

«Президенттің тапсырмасы бойынша (Мемлекеттік бағдарламаны іске асыру шеңберінде) пайдалы қазбалардың толығын қорын арттыру мен геологиялық барлауды жандандыру шараларына баса назар аударамыз», - деп жазды министр.

Оның айтуына қарағанда, сондай-ақ 2020 жылы Су ресурстарын басқарудың 10 жылға арналған мемлекеттік бағдарламасы әзірленеді.

«Орталық Азиямен су-энергетикалық ынтымақтастық механизмдері, құқықтық базаны жаңарту, су шаруашылығы инфрақұрылымын қайта құру құжатта көрініс табады», - деп атап өтті Экология министрлігі басшысы.

Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің facebook парақшасы

ПО ПРОГРАММЕ УПРАВЛЕНИЯ ВОДНЫМИ РЕСУРСАМИ БУДЕТ РЕКОНСТРУИРОВАНО ПОРЯДКА 500 ГИДРОТЕХНИЧЕСКИХ СООРУЖЕНИЙ – М.МИРЗАГАЛИЕВ

На заседании Правительства РК под председательством Премьер-министра Аскара Мамина министр экологии, геологии и природных ресурсов Мағзұм Мырзағалиев представил Концепцию государственной программы по управлению водными ресурсами Казахстана на 2020-2030 годы, которая была разработана в соответствии с поручением Первого Президента РК – Елбасы Н. Назарбаева, данного на заседании Совета Безопасности, и поручением Президента РК К.-Ж. Тоқаева, данного на расширенном заседании Правительства от 24.01.2020.

По данным Института мировых ресурсов, страны Центрально-Азиатского региона относятся к высокому уровню водного стресса, при этом Республика Казахстан относится к средне-высокому уровню.

Как сообщил министр, ежегодный поверхностный водный ресурс страны составляет чуть более 100 км³, более 46 км³ водного фонда Казахстана формируется за пределами страны. Разведанные запасы подземных вод составляют 15 км³/год.

Для поддержания экологического баланса необходимо 50 км³ из 100 км³. В экономике используется порядка 24 км³, в частности, 16 км³ в сельском хозяйстве, около 7 км³ — в промышленности и 1 км³ — для хозяйственно-бытовых нужд.

Основные проблемы водообеспечения можно разделить на 3 блока:

— для населения страны (обеспеченность качественной

питьевой водой, недостаточность поливной воды в вегетационный период, особенно в южных регионах);

— для окружающей среды (некачественная окружающая среда (Арал, Балкаш, Жайык (Урал), зависимость экологической обстановки от водной политики сопредельных государств (ЦА, КНР, РФ), истощение водных объектов в результате расточительного использования водных ресурсов);

— для экономики страны (изношенность водохозяйственной инфраструктуры, недостаточная защищенность от паводковых вод и маловодья, низкие объемы оборотной воды (рециркуляция с целью очистки в промышленности)).

Изношенность каналов на сегодня составляет до 80%, из них в ремонте нуждаются более 18 тыс. км.

«Устаревшая инфраструктура и связанные с этим огромные потери, дефицит качественной воды, слабый механизм тарифообразования, нехватка квалифицированных кадров, вопросы вододеления с сопредельными государствами — это наиболее острые проблемы водной отрасли. Для их решения крайне необходима разработка государственной программы управления водными ресурсами Казахстана на 2020-2030 годы. По данному вопросу есть соответствующие поручения Елбасы и Главы государства», — сказал М. Мырзағалиев.

Целью Программы является обеспечение гарантированно-го обеспечения водными ресурсами для устойчивого развития страны, сохранение и восстановление водных объектов

до состояния, обеспечивающего экологически благоприятные условия для населения и экономики.

На сегодняшний день предварительно определены 7 конкретных целевых индикаторов:

1. сохранение к 2030 году водного баланса на уровне 100 км³ за счет увеличения дополнительных поверхностных водных ресурсов, строительство новых водохранилищ на 5-7 км³, водосбережение до 5 км³, использование подземных вод до 15 км³;

2. снижение потребления воды на единицу ВВП - с \$91,2 до \$73 м³/тыс.

3. строительство 26 новых гидротехнических сооружений;

4. реконструкция 182 республиканских, 300 коммунальных гидротехнических сооружений;

5. строительство новых ирригационных систем для увеличения орошаемых земель с 1,7 до 3 млн га, увеличение протяженности облицованных магистральных и распределительных каналов с 3,423 до 19,000 км;

6. улучшение материально-технического оснащения бассейновых инспекций до 100% обеспеченности;

7. повышение лесистости водосборных площадей с 1 до 200 тыс. га

Мағзұм Мырзағалиев подчеркнул, что Концепция программы разработана и обсуждена с участием ученых, общественности, специалистов водного хозяйства.

ecogeo.gov.kz

КАЗАХСТАН ПРИСОЕДИНИЛСЯ К ПРОТОКОЛУ ЕЭК ООН О РЕГИСТРАХ ВЫБРОСОВ И ПЕРЕНОСА ЗАГРЯЗНИТЕЛЕЙ (РВПЗ)

24 января 2020 года ЕЭК ООН включила Казахстан в список стран, ратифицировавших Протокол «О регистрах выбросов и переноса загрязнителей (Протокол о РВПЗ) к Конвенции о доступе к информации, участии общественности в процессе принятия решений и доступе к правосудию по вопросам охраны окружающей среды» (Орхусская конвенция). Наша страна стала тридцать седьмой стороной и первой страной в Центральной Азии, присоединившейся к Протоколу о РВПЗ.

РВПЗ является важным инструментом в области регулирования выбросов загрязняющих веществ в окружающую среду, доступа общественности к информации и возможности играть эффективную роль в решении проблем, связанных с загрязнением окружающей среды.

РВПЗ - это национальная база данных или реестр потен-

циально опасных химических веществ и загрязнителей, выбрасываемых в воздух, сбрасываемых в воду и почву, и отходов, передаваемых за пределы площадки для обработки или утилизации. Присоединение к Протоколу о РВПЗ поможет Казахстану установить прозрачную и эффективную отчетность предприятий о выбросах загрязняющих веществ и переносе отходов и обеспечить общественный доступ к кадастрам загрязнения с промышленных объектов и других источников. Кроме того, будет корреляция между данными Протокола о РВПЗ и другими международными природоохранными конвенциями, такими как Рамочная конвенция ООН об изменении климата, Базельская конвенция о контроле за трансграничной перевозкой опасных отходов и их удалением и др.

РВПЗ также направлен на достижение Целей в обла-

сти устойчивого развития, в частности Целей 3 (хорошее здоровье и благополучие), 6 (чистая вода и санитария), 9 (промышленность, инновации и инфраструктура), 11 (устойчивые города и населенные пункты), 12 (устойчивое потребление и производство) и 16 (содействие построению миролюбивого и открытого общества в интересах устойчивого развития).

Протокол является единственным юридически обязательным международным документом по РВПЗ, принятый 21 мая 2003 года в Киеве, он вступил в силу и стал юридически обязательным для своих Сторон 8 октября 2009 года.

Более подробная информация об Орхусской конвенции и Протоколе о РВПЗ размещена на сайтах: <http://ecogofond.kz/> и www.unecce.org/env/pp/welcome.html.

РГП на ПХВ «ИАЦ ООС»

НУЖНО ПОСТЕПЕННО ИЗБАВЛЯТЬСЯ ОТ ВОДОЗАТРАТНЫХ ПРОИЗВОДСТВ - КАСЫМ-ЖОМАРТ ТОКАЕВ

Президент РК Касым-Жомарт Токаев поддержал резервиста Зульфию Сулейменову, которая призвала обратить особое внимание на необходимость экономии водных ресурсов.

«Действительно, вопросы экологии, данная проблематика в целом занимает очень важное место и в нашей стране, и в международном масштабе. ООН занимается данной проблематикой. Что касается Казахстана, то мы, к сожалению, являемся вододефицитной страной», - сказал Касым-Жомарт Токаев на встрече с Президентским кадровым резервом. По словам Главы государства, этой проблематикой нужно заниматься очень серьезно. «Эти задачи сейчас поставлены перед специальным ведомством – Министерством экологии, геологии и природных ресурсов, а также перед Правительством в целом. Я поддерживаю Ваше предложение, которое касается двойного подхода к решению этой проблемы. С одной стороны, нам нужно внедрить новые подходы, новые технологии к экономии воды – действительно, нужно постепенно избавляться от производств, которые требуют очень большого водообеспечения. С другой стороны, Вы правильно говорите о том, что нужно решать вопросы рационального использования трансграничных рек с сопредельными государствами, что мы делаем, но упрощать проблему нельзя», - отметил Президент. «Это очень сложная проблематика, она связана с желанием государств использовать больше воды в своих интересах. Особенно тех государств, которые активно занимаются индустриализацией. К сожалению, география распорядилась таким образом, что все трансграничные реки протекают в направлении Казахстана. То есть, верховья рек находятся в сопредельных государствах, низовья – у нас. Поэтому мы должны исходить из географии и вести соответствующие переговоры», - заключил Глава государства.

inform.kz

ҚАЗАҚСТАНДА ҚАТТЫ ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫҢ ЖАҢА КЕН ОРНЫН АШУДЫҢ ПЕРСПЕКТИВАСЫ БАР

Қазақстанда қатты пайдалы қазбалардың жаңа кен орнын ашудың перспективасы бар.

Қазақстан қатты пайдалы қазбалардың жаңа кен орындарын ашудың жоғары әлеуетіне ие. Бұл туралы Қазақстанның Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министрі Санжар Жәркешов хабарлады.

«Қазақстан жаңа кен орындарын ашудың едәуір перспективасына ие. Алтын кен орны Ақмола мен Қостанай облыстарында, орталық, шығыс, оңтүстік өңірде бар. Орталық пен Оңтүстік Қазақстанда, Кенді Алтайда, сондай-ақ Ресей мен Қытайдың шекаралас аумақтарында қорғасын-мырыш кен орны ашылуы мүмкін. Басқа да вольфрам, молибден, алюминий, қалайы секілді пайдалы қазбалар, сондай-ақ сирек металдардың жаңа кен орнын ашудың келешегі зор», - деді С.Жәркешов Экология министрлігінің дүйсенбідегі кеңейтілген алқа отырысында.

Бұдан басқа, вице-министрдің хабарлауынша, геологтар 130 млрд тонна шартты отынның болжамды ресурсы бар 15 шөгінді алапты белгілеген.

Шөгінді алаптарды зерттеу дәрежесі әртүрлі. Оның 5-еуі игерілсе, 5-еуі жеткілікті зерттелмеген, 5-еуінің келешегі аздау.

Вице-министрдің пікірінше, 5 игерілген бассейн аумағын (Каспий маңы, Үстірт-Бозашы, Маңғышлақ, Оңтүстік Торғай, Зайсан) тереңдей зерттеуді екі қаржы көзі есебінен:

мемлекет қаражатынан және жеке инвестицияны барынша пайдалана отырып, жүргізуге болады. 5 жете зерттелмеген Солтүстік Торғай, Ертіс маңы, Арал, Сырдария, Шу-Сарысу бассейндерінің аумағында тәуекелдердің жоғары болуына орай, зерттеу жұмыстарын мемлекеттік бюджет есебінен жүргізген жөн. Ол сондай-ақ, геологиялық барлауды қазірден бастап жандандыру қажет екенін атап өтті. Себебі жаңа кен орнын табу мен оны іске қосу аралығы - 10-15 жыл.

«Осыған байланысты Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша, біз Геологиялық барлаудың 2021-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын әзірлеуге кірістік», - деді вице-министр.

Жете зерттелмеген шөгінді алаптардың мұнайгаздық әлеуетін анықтау және тау-кен рудалық аудандарды тереңдей зерттеу қарастырылуда. Мемлекеттік бағдарламаны іске асыру 2025 жылға қарай аумақтардың зерттелуін қазіргі 25%-тен зерттеу мүмкін болатын (1,25 мон шаршы шақырым) 37%-ке дейін арттыруға жол ашады. 40 ҚПҚ-ның келешегі зор жерлерін анықтау, көмірсутектің болжамды ресурсы бағалау мүмкін болмақ.

Мемлекеттік бағдарламаны 2020 жылғы бірінші жартыжылдыққа бекіту жоспарлануда.

Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі facebook парақшасы

ИНВЕСТИЦИИ В СФЕРЕ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В РК СОСТАВИЛИ РЕКОРДНЫЕ 117 МЛРД ТЕНГЕ

Согласно исследованию, проведенному РГП «Казгидромет» в декабре 2019 года, к классу очень высокого уровня загрязнения атмосферного воздуха отнесены города Нур-Султан, Алматы и Усть-Каменогорск.

К классу высокого уровня загрязнения отнесены Караганда, Актөбе, Балхаш, Темиртау. Высокий и очень высокий уровень загрязнения атмосферного воздуха в населенных пунктах обусловлен:

- загруженностью автодорог городским транспортом — многокомпонентность выхлопов бензинового и дизельного топлива автотранспорта является одним из основных источников загрязнения атмосферного воздуха населенных пунктов диоксидом азота, оксидом углерода, органическими веществами и т. д.;
- рассеиванием эмиссий от промышленных предприятий — результатом производственных процессов при сжигании продуктов промышленности является весь перечень вредных веществ, обуславливающих высокий уровень загрязненности воздуха;
- низкой проветриваемостью атмосферного пространства населённых пунктов — находящиеся в воздухе загрязнители накапливаются в приземном слое атмосферы и их концентрация сохраняется на очень высоком уровне.

В последние годы в Казахстане уделяется особое внимание охране окружающей среды. Если в 2008 году доля площади особо охраняемых природных территорий в площади страны была равна 8,1%, то в конце 2018 года она составила 9,6%.

На конец 2018 года общая охраняемая площадь составила 262,5 тыс. кв. километров, увеличившись за год на 7,5%. Из них 71,1% приходится на заказники и заповедные зоны, 11,9% — на природные резерваты, 10,2% — на национальные парки. Кроме того, за последние два года наблюдается колоссальный рост инвестиций, направленных на охрану окружающей среды. За январь–декабрь 2019 года сумма инвестиций составила рекордные 117,4 млрд тг — на 46,4% больше, чем в аналогичном периоде 2018 года (80,2 млрд тг). Для сравнения: по итогам 12 месяцев 2016 и 2017 годов объём инвестиций в окружающую среду был равен всего 32,2 млрд и 32,5 млрд тг соответственно. В целом за последние пять лет общий объём инвестиций, направленных на охрану окружающей среды, составил 324,8 млрд тг. В разрезе регионов Республики Казахстан наибольший объём инвестиций, направленных на охрану окружающей среды, приходится на Актюбинскую область: 28,7 млрд тг, при этом по итогам предыдущего года сумма была равна всего 313,9 млн тг. Также в тройку лидирующих регионов вошли Атырауская и Ақмолинская области: 26,5 млрд и 18,6 млрд тг соответственно. На эти три региона приходится 62,9% инвестиций от общего объёма по стране. Замыкают ТОП-5 по инвестициям на охрану окружающей среды Карагандинская (9 млрд тг) и Жамбылская (8,2 млрд тг) области.

inform.kz

«БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ» ТУРАЛЫ КЕҢЕС

2020 жылдың 22 қаңтарында Батыс Қазақстан облысының әкімі Ф.Н. Есқалиевтың төрағалығымен «Батыс Қазақстан облысындағы қоршаған орта жағдайы және экологиялық мәселелері» туралы кеңес өтті. Кеңесте Батыс Қазақстан облысы бойынша Экология департаментінің басшысы Қуанов Ербол Бисенұлы.

Департаменттің 2019 жылы атқарған жұмысы және Батыс Қазақстан облысының экологиялық мәселелері жөнінде баяндады.

1. Атмосфералық ауа бойынша

Жалпы облысымыз бойынша 2019 жылы атмосфералық ауаға шығарылған зиянды заттар 55,3 мың тоннаны (2018 жылы – 62,8 мың тонна) құрады. Бұл көрсеткіш жалпы еліміз бойынша (2019 жылы - 2,3 млн. тонна, 2018 жылы – 2,4 млн.тонна) шығарылған зиянды заттардың 2,3 пайызын (2018 жылы – 2,5 %) ғана құрайды.

Ауаға шығарылған 55,3 мың тонна зиянды заттардың 56 пайызы (30,9 мың. тонна) Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг (7,5 мың), Жайықмұнай (5,5 мың) компаниялары және Интергаз Орталық Азия акционерлік компаниясының «Орал» магистралды газқұбырлары басқармасы (9,9 мың) мен «Конденсат» акционерлік қоғамы (1,6 мың) секілді жалпы 63 ірі табиғат пайдаланушыларының үлесіне тиісті болса, қалған 44 пайызы (24,4 мың.тонна) 2, 3 және 4 санаттағы компаниялармен шағарылған.

2. Су ресурстары бойынша

Облысымыз бойынша 2019 жылы ақаба сулармен төгілген зиянды заттар 45,3 мың тоннаны құрады. Бұл көрсеткіш жалпы еліміз бойынша (815 мың. тонна) төгілген зиянды заттардың 5,5 пайызын ғана құрайды.

Ақаба сулармен төгілген 45,3 мың тонна зиянды заттардың 86 пайызы Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг (39 мың. тонна) компаниясының үлесіне тиісті болса, қалған 14 пайызы «БатысСуАрнасы» ЖШС (3,9 мың), «Жайыктепло-энерго» ЖШС (0,3 мың), «АқсайЖылуҚуат» ЖШС (1,1 мың) секілді коммуналды мекемелерімен шығарылған.

Департаменттің талдау зертханасының мамандарымен облысымыздың ірі өзендерінен айына 1 рет, ал кіші өзендерінен жылына 2 рет сынама алынып, талдау жұмыстары жүргізіліп отырады.

Атап айтқанда, 2019 жылға арнайы бекітілген жоспарлы кестеге сәйкес, облысымыздың жалпы су айдындарынан 326 сынама алынып, 14 331 талдау жұмыстары жүргізілді.

Нәтижесінде, 6 зиянды заттардың концентрациясына жасалған талдау көрсеткендей, Жайық, Шаған және Деркул өзендері 2 – ші сыныпқа жатқызылып, нормативті таза екендігі анықталды.

3. Өндіріс және тұтыну қалдықтарына қатысты мәселелер бойынша облысымыз бойынша 2019 жылы 131 мың тонна қалдықтар орналастырылған. Олардың 99 мың тоннасын қатты тұрмыстық қалдықтар, 32 мың тоннасын өндіріс қалдықтары құрайды. (КПО – 26,9 мың, «Уральская птице фабрика» ЖШС - 0,04 мың, «Батыс Су Арнасы» ЖШС - 1,3 мың және т.б.).

Жылына 100 мың тоннадай қатты тұрмыстық қалдықтары орналастырылады, және бүгінгі таңда облыс бойынша қоқыс төгу объектілерінде 6,4 млн тонна тұтыну қалдықтары жинақталған.

2019 жылы Орал қаласында қалдықтарды қайта өңдеу кешені іске қосылды.

Нәтижесінде, қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу пайызын 2020 жылы - 10 пайызға, ал 2025 жылы 18 пайызға жеткізеді деген жоспар бар

4. Қоршаған ортаға шығарылатын зиянды заттарды автоматтандырылған бақылау жүйесін енгізу мәселесі бойынша 2017 жылы Департамент пен облысымыздың 5 ірі табиғат пайдаланушыларымен, атап айтқанда «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг б.в» компаниясы, «Жайықмұнай» ЖШС, «Конденсат» акционерлік қоғамы, «Перспектива КАН» ЖШС және «Гидромаш – Орион - МЖБК» ЖШС – мен Мемо-

рандум жасакталды. Нәтижесінде, «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг б.в» компаниясымен аталған Меморандум аясында 2018 жылы 22 маусымда Экологиялық ақпараттарды ұсыну келісіміне қол қойылып, біздің мамандар Департамент қабырғасында отырып, компанияның кен орынның санитарлық қорғау аймағында орналасқан 18 экологиялық бақылау станциясының көрсеткіштерін нақты онлайн режимінде кез-келген уақытта қарап, бақылап отыр.

Сонымен қатар, 2018 жылғы 7 тамыздағы жұмыс тобы отырысының шешіміне сәйкес, КПО б.в. компаниясының өндірістік экологиялық бақылау шеңберінде 16 ластанушы көздерде онлайн режимде экологиялық мониторинг датчиктерін орнату келісілді.

Осы секілді, жұмыстар «Жайықмұнай» ЖШС-гімен де жүргізіліп жатыр.

«Конденсат» акционерлік қоғамы бойынша жұмыстар да 2019 жылы басталып, жұмыс тобымен қаралуда.

Аталған жұмыстар Департаменттің бақылауында.

5. Өздеріңіз білетіндей, 2019 жылдың наурыз айында Облыстық мәслихаттың шешімімен «Батыс Қазақстан облысы бойынша 2019-2025 жылдарға арналған қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштері» бекітілді.

Аталған нысаналы көрсеткіштерге сәйкес, 2019 жылға атмосфералық ауаға шығатын зиянды заттардың жалпы көлемі 89 мың тоннадан, ақаба сулармен төгілетін зиянды заттар 8,5 мың тоннадан аспауы, ал қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу үлесі 3,4 пайыздан кем болмауы тиіс.

Ал, жоғарыда айтылып өткендей, яғни жалпы облысымыз бойынша 2019 жылы атмосфералық ауаға шығарылған зиянды заттар 55,3 мың тоннаны, ақаба сулармен төгілген зиянды заттар 5,6 мың тоннаны (КПО компаниясының жерасты қабатына айдалатын ақаба суларымен тасталатын зиянды заттар көлемін қоспағанда – 39 мың тонна), ал қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу үлесі 8,6 пайызды құрағанын ескерсек, Департаменттің облыстық әкімдік пен табиғат пайдаланушылармен бірлесе атқарылған жұмыстардың нәтижесінде бекітілген нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізілді деп қортындылауға болады. Бұл бағыттағы жұмыстар ағымдағы жылда да жүйелі түрде жалғастырылады.

6. Департаменттің бақылау инспекциялық жұмыстары туралы

Өздеріңіз білетіндей, Департаменттің негізгі міндеттерінің бірі – бұл табиғат пайдаланушылардың іс-шаруашылығында Қазақстан Республикасының экологиялық заңнама талаптарының сақталуына бақылау инспекциялық жұмыстарын жүргізу болып табылады.

Өткен 2019 жылы Департамент тарапынан облысымыздың табиғат пайдаланушылар іс-шаруашылығына 135 тексеру жүргізіліп, 356 экологиялық заң талаптарының бұзылу фактісі анықталды.

Нәтижесінде, кінәлі тұлғаларға жалпы сомасы 22,3 млн. теңгені құрайтын 47 әкімшілік айыппұл салынып, мемлекет пайдасына толықтай өндірілді.

Сонымен қатар, экологиялық заңнама талаптарын бұзу салдарынан қоршаған ортаға келтірілген залалды өтеу мақсатында Департамент тарапынан 2019 жылы жалпы сомасы 81,3 млн. теңгені құрайтын 35 нұсқама берілді.

Қазіргі таңда, берілген нұсқамалардың 32 орындалып, мемлекет пайдасына 16,8 млн. теңгесі немесе 41 %-ы өндірілді, қалған 3 нұсқама сот органдарында қаралуда.

Жалпы, Департаменттің соңғы бес жылдағы (2015-2019) бақылау инспекциялық жұмысының нәтижесінде экологиялық заңнама талаптарын бұзған кінәлі тұлғалардан 4,1 млрд теңге айыппұл және 14,7 млрд теңге қоршаған ортаға келтірілген залал сомасы, ал жалпы екеуін қосқанда 18,8 млрд теңге мемлекет пайдасына толықтай өндірілді.

Батыс Қазақстан облысы бойынша экология департаменті

ШЕТПЕ КАРЬЕРЛЕРІНІҢ ҚОРШАҒАН ОРТАҒА КЕЛТІРІЛГЕН ЗАЛАЛ СОМАСЫ 13 МЛН ТЕҢГЕДЕН АСАДЫ

Бұл туралы қоғамдық коммуникациялар орталығында өткен брифингте облыстық экология департаментінің басшысы Руслан Төкенов мәлімдеді. Сондай-ақ, Маңғыстау ауданындағы Шетпе ауылына жақын орналасқан карьерлерге салынған әкімшілік айыппұлдың жалпы сомасы 1 338 250 теңгені құраған. Айта кетейік, экология департаменті 2019 жылы Шетпе ауылына жақын орналасқан карьерлердің санитарлық-қорғау аймағының шегінде зертханалық-зерттеу жұмыстарын жүргізді. Департамент экологиялық заңнамаларды сақтау мәселесі бойынша 7 кәсіпорынға жоспардан тыс тексерулер жүргізіп, нәтижесінде мемлекеттік экологиялық сараптама және экологиялық рұқсатсыз қызметті жүзеге асыру, сондай-ақ шаң-тозаңды басу және т. б. қондырғыларды енгізу жөніндегі жобалық шешімдердің орындалмауын анықтаған. Шетпе ауылына жақын орналасқан карьерлерден шығатын шаң мәселесі 10-15 жыл бойы көтеріліп келе жатқан еді. Мәселе тиісті түрде шешімін таппай, соңғы жылдары карьерлердің көбеюі ауыл тұрғындарының наразылығын өршіткен еді. Бұған дейін хабарланғанымыздай, Маңғыстау облысының әкімдігі аталған мәселелерді шешу бойынша нақты мерзімдері көрсетілген іс-шаралар жоспарын әзірледі. Облыс әкімінің орынбасары Бақытжан Қашақовтың қатысуымен тас уатқыш қондырғыларын Шетпе ауылынан 10 км қашықтықта орналастыру, республикалық трассаға шығатын кәсіптік автомобиль жолдарының жабылуы туралы шешім қабылданды. Бүгінгі күні республикалық трассаға кәсіптік автожолдардың шығуы жабық. Құзыретті органның 2019 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен экологиялық бұзушылықтарды жойғанға дейін «Бай-Бег» ЖШС, «Теміртас-1» ЖШС, «Аян Ақтау» ЖШС және «МКДСМ» АҚ шарттардың қолданылуы тоқтатылды, ал «Шетпелас» ЖШС және «Ш. К. Сейдалиев»ЖК жер қойнауын пайдалануға келісім-шарттың қолданылуы бір жақты тәртіпте тоқтатылды. Сонымен қатар, көп ұзамай құзыретті орган «ДИС» ЖШС, «Бай-Бег» ЖШС және

«Нұра»ЖШС-нің жер қойнауын пайдалануға келісім-шарттарды бұзу (немесе тоқтата тұру) туралы мәселені қарайтын болады. Айта кетейік, Маңғыстау облысы әкімдігінің жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге келісім-шарт беретін 28 кәсіпорын құрылыс тастарын өндіру жөніндегі қызметін жүзеге асырады.

Маңғыстау облысы бойынша экология департаменті

ОБРАЩЕНИЕ С ОТХОДАМИ

Все больше внимания уделяется требованиям законодательства в части обращения с отходами.

Хотелось бы отметить важность данного вопроса, поскольку ввиду своей экологической неграмотности и непонимания последствий своих действий зачастую граждане самовольно размещают отходы в окружающей среде, тем самым нанося ей вред.

В соответствии с п.1 ст. 283 ЭК РК, физические и юридические лица, в результате деятельности которых образуются отходы производства и потребления, являются их собственниками и несут ответственность за безопасное обращение с отходами с момента их образования, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан или договором, определяющим условия обращения с отходами.

Вместе с тем, п.4 ст. 283 ЭК РК предусмотрено, что собственник отходов должен пользоваться централизованной системой сбора отходов или услугами субъектов, выполняющих операции по сбору, утилизации, переработке, хранению, размещению или удалению отходов.

В данном случае мы можем говорить о важности данного требования ввиду того факта, что в случае, если физическое или юридическое лицо не будет направлять свои отходы на полигон ТБО либо на предприятие, которое занимается приемом и переработкой данных отходов, возникает риск образования несанкционированных свалок по области, что негативно сказывается на природе. Данное требование по недопущению самовольного размещения отходов и образования свалок обязательно к исполнению, в противном случае на законных основаниях Департаментом экологии будет применяться все меры в отношении нарушителей. Наглядным примером может послужить выявление Департаментом несанкционированных свалок.

Немаловажным событием в 2018 году стало исследование территории Костанайской области на предмет наличия стихийных и несанкционированных свалок ТБО посредством спутникового зондирования АО НК «Фарыш Сапары».

Благодаря данной геосистеме в ходе рейдовых мероприятий были проверены 350 участков.

За 2018 год был ликвидирован 151 участок несанкционированных свалок на территории Костанайской области.

По остальным несанкционированным участкам размещения отходов на территории Костанайской области продолжается работа с местными исполнительными органами по их ликвидации.

За 2019 год на территории Костанайской области выявлено 313 несанкционированных мест размещения отходов, совершено 309 выездов, что составило 100%, из них на данный момент ликвидировано 59 участков, не подтвердилось – 4 участка, 15 – санкционированные (полигоны ТБО).

В этой связи были направлены письма местным исполнительным органам для принятия соответствующих мер по вывозу и очистке несанкционированных мест размещения отходов с указанием сроков исполнения и предоставлением подтверждающих документов.

Департамент экологии по Костанайской области

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ ПОД КОНТРОЛЕМ

Основой роста экономики Актюбинской области является уникальная минерально – сырьевая база, а также ее удобное географическое положение и развитая инфраструктура.

В области зарегистрировано 2 767 природопользователей. Деятельность этих предприятий определяет состояние окружающей природной среды региона.

Благодаря целенаправленной работе Департамента экологии по оздоровлению экологической обстановки области с местными исполнительными органами и промышленными предприятиями за 2019г. в сравнении с 2018 г. достигнуто:

- снижение объема выбросов загрязняющих веществ в атмосферу от стационарных источников на 2,9тыс.т (с 185,2тыс.т за 2018г. до 182,3тыс.т в 2019г.)
- снижение объема выбросов от автотранспорта на 3,2 тыс.т (с 84,05 тыс.т за 2018г. до 80,85 тыс.т в 2019г.)
- размещено на 4,4 млн тт отходов производства меньше (с 46,9млн тт за 2018г. до 42,5млн тт в 2019г.)
- инвестировано промышленными предприятиями средств на природоохранные мероприятия на 2,15 млрд тенге больше, (за 2019г освоено 12,5 млрд тенге, а за 2018г- 10,35 млрд тенге).

За 2019 год при добытом объеме 6,82 млрд м³ попутного нефтяного газа 13 предприятиями нефтегазового сектора утилизировано 6,65млрд м³ или 97,5%. Сожжено на факельных установках на 68,1 млн м³ попутного нефтяного газа меньше, чем за 2018г. (174,0 млн м³ за 2019г., 242,1 млн м³ за 2018г.).

Утилизированный газ в области используется для выработки электроэнергии, теплоэнергии и бытовых целей. В области успешно реализуется Программа газификации населенных пунктов. К началу 2019г. из 369 населенных пунктов было газифицировано 120, в которых проживало более 768 тыс. человек или 88,5% населения области. Переход на газ позволил в данных населенных пунктах отказаться от традиционного топлива, как уголь и мазут, являющихся с экологической точки зрения загрязнителями воздушной среды.

За 2019г. промышленными предприятиями области выполнено – 349 природоохранных мероприятий. На природоохранные мероприятия инвестировано 12,5 млрд тт, из них на воздухоохранные 3,8 млрд тт, на водоохранные – 2,8 млрд тт, на восстановление земель и сферу отходов – 5,1 млрд тт. Наибольшие суммы вложены: АО «СНПС-Актюбемунгаз» - 2,85 млрд тт; АО ТНК «Казхром» (АЗФ) – 2,73млрд тт; ДГОК ф-л АО «ТНК «Казхром» - 1,7млрд тт; АО «АЗХС» - 1,38 млрд тт; ТОО «Восход Ориел» - 1,16млрд тт.

За 2019 год в бюджет области поступило 9,5 млрд тенге платежей за загрязнение окружающей среды, из них выделено на природоохранные мероприятия 8,1 млрд тт, что составляет 85,1%.

За счет этих средств выполнены:

- целевые трансферты на развитие транспортной инфраструктуры - 2,25 млрд тт;
- обеспечение функционирования автомобильных дорог – 575,5 млн тт;
- капитальный и средний ремонт автомобильных дорог областного значения и улиц населенных пунктов – 209,2 млн тт;
- благоустройство населенных пунктов – 4,483 млрд тт;

- охрана, защита, воспроизводство лесов и лесоразведение - 432,5млн тт;

- мероприятия по охране окружающей среды – 12,5 млн тт;

- обеспечение функционирования водохозяйственных сооружений, находящихся в коммунальной собственности – 135,9 млн тт.

В течение 2019 года экологическая ситуация в области была рассмотрена:

19-го января Департаментом «Экологическая ситуация Байганинского района» была вынесена на коллегию акимата. В работе коллегии приняли участие депутаты районного маслихата, руководители районных управлений, представители промышленных предприятий, ведущих производственную деятельность на территории района, и представители общественности. «О состоянии экологической ситуации региона и принимаемых мерах по снижению негативного воздействия на окружающую среду» информировали Иманкулов Ж., Кожиков Е., Майлыбаева З.

■ «Экологическая обстановка города Актобе и принимаемые меры по ее оздоровлению» 1-го февраля обсуждена на расширенном совещании акимата города. В нем приняли участие депутаты гормаслихата, члены общественного совета, руководители промышленных предприятий. С информацией выступили руководитель Департамента Иманкулов Ж. и руководители промышленных предприятий.

■ 6-го июня с участием представителей промышленных предприятий, общественных советов, горакимата, гормаслихата и контролирующих органов в АО «Акбулак» состоялось совещание, на котором обсужден вопрос «О принимаемых мерах по локализации очагов неприятного запаха в г.Актобе».

■ Специальная комиссия облмаслихата 26-го июня заслушала отчет Иманкулова Ж. «О состоянии утилизации и переработки ТБО в области». Принимая во внимание общественный резонанс, вызванный экологической ситуацией, при активной поддержке акимата области 25-го июля в Академии творчества г.Актобе прошел круглый стол с участием представителей ОЮЛ «Ассоциация экологических организаций Казахстана» (Соловьевой А.С.; Абаканова Е.) по вопросу: «Обсуждение концептуальных подходов и выработка мер по улучшению экологической ситуации Актюбинской области». В круглом столе приняли участие представители общественных организаций области и депутаты маслихата.

■ Проблемы загрязнения природной среды Актюбинской области с участием публициста, общественно-политического деятеля, почетного президента ЭкоАльянса «Байтақ Болашақ» О.Сулейменова 20-го сентября обсуждены на круглом столе в АРГУ им.Жубанова. С информацией «О принимаемых мерах в области по охране подземных вод питьевого качества «Кокжиде» от загрязнения» выступил Иманкулов Ж.

■ В Шубаршинском поселковом округе Темирского района 3-го октября в здании акимата прошли общественные слушания по вопросу: «Возможности использования подземных вод месторождения Кокжиде на собственные нужды нефтянников».

■ Департамент по результатам внеплановых экологических проверок субъектов, осуществляющих щебеночное производство на территории Биршогырского сельского

округа, 15-го октября провел встречу с местным населением.

■ На расширенном заседании постоянных комиссий областного маслихата в формате публичных слушаний 18-го октября рассмотрен вопрос «О состоянии и мерах по улучшению экологической ситуации в Актюбинской области». С докладом выступил Иманкулов Ж.

■ 20-го ноября прошла встреча первого заместителя акима области Сыдыкова Р. и Иманкулова Ж. с жителями города Шалкара по вопросу очистки дна озера Шалкар.

За 2019 г. в области по намечаемой хозяйственной деятельности и планируемыми природоохранными мероприятиям по объектам I-ой категории опасности прошли 196 общественных слушаний, из них: в форме открытого собрания – 113; методом анкетирования – 83; проведено 4 заседания Экспертного совета при Департаменте, на которых рассмотрено 9 проектов.

За 2019г. на государственную экологическую экспертизу в Департамент поступило 537 проектных материалов. Рассмотрены 520 проектных материалов, из них согласовано 226, возвращено на доработку - 191 материал, что составляет 36,7%.

Департаментом также рассмотрена 151 заявка на оформление разрешений на эмиссии загрязняющих веществ в окружающую среду. Выдано 94 разрешения. Из-за несоответствия требованиям Экологического кодекса 52 заявки возвращены на доработку.

В сфере просветительской деятельности по защите окружающей среды за 2019 год опубликованы в прессе 113 статей, осуществлены: на телевидении – 14, на радио - 5 выступлений. Проведено в аудиториях 28 встреч с общественностью. В социальных сетях размещено: 117 материалов в «Инстаграме» и 56 в «Фэйсбуке».

За 2019 год Департаментом, в пределах своей компетенции, в сфере осуществления Государственного экологического контроля за соблюдением природопользователями норм экологических требований, проведено 218 проверок природопользователей (из общего количества 2 767). Выявлено 209 нарушений экологического законодательства, из них в сфере:

- охраны атмосферного воздуха – 110 нарушений;
- охраны водных ресурсов – 25;
- охраны недр – 29;
- охраны земельных ресурсов – 20;
- несоблюдения условий размещения отходов – 24;
- несоблюдения условий разрешительных документов – 1.

По результатам проверки внесены 321 предписание об устранении выявленных нарушений. Вынесено 190 постановлений о наложении административных штрафов на сумму 3,67 млрд тенге. Из них по охране атмосферного воздуха 104 штрафа на сумму 3,66 млрд тт, или 99,7 % от общей суммы штрафов.

Предъявлено 168 претензий о возмещении экономического ущерба окружающей среде на сумму 803,1 млн тт.

За 2019 год в доход государства взыскано: административных штрафов - 183 на сумму 19,37 млн тенге; претензий - 145 на сумму 170,71 млн тенге.

Департамент экологии по Актюбинской области

ҚАЛА ТЫНЫСЫ КЕҢЕЙЕ ТҮСПЕК

Ағымдағы жылдың 8 қаңтарында Алматы қаласы бойыша экология департаментінің басшысы Қ. Байеділовте мегаполистің түйткілді мәселесі болған «Алматы электр – станциялары» АҚ ЖЭО-2 өндірістік қызметінің қоршаған орта мен адам өміріне кері әсерін азайту мәселесіне арналған мәжіліс болды.

Мәжіліске қатысқан өндірісті басқарушы директоры – бас инженер Г.Исмухамбетов мәселеге қатысты атқарылып жатқан игі істер жөнінде төмендегілерді баяндады. Ол өзінің сөзінде 2019 жылдың 30 желтоқсанында Алматы қаласының әкімдігінде «Самұқ-Энерго» АҚ және «ҚазЭнергоөнеркәсіптік ҒЗЖП» АҚ (ТЭН әзірлеуші) Басқарма төрағаларымен бірге ЖЭО-2 дамуының қоршаған орта мен адам өміріне кері әсерін азайту нұсқалары талқыландығын

жеткізді.

Талқылауға келесідей нұсқалар ұсынылған:

- 1 - нұсқа - Истен тұрған станцияны газға көшіру;
- 2 - нұсқа - Газда жұмыс істейтін жаңа станция құрылысы (8-12 га қосымша жер учаскесі, сыртқы газбен иқамтамасыз етуге – 14 млрд. тенге);
- 3 – нұсқа Бұғазқұбыры қондырғысын салу арқылы ЖЭО-2 кеңейту, жылыту маусымында ыстық сумен қамтамасыз ету үшін көмірді пайдалан;
- 4 – нұсқа Қолда бар № 1 – 8 қазанагрегаттардындағы газтазалау қондырғыларын өзгерту.

ҚР Энергетика министрлігі, «Самұқ-Қазына» АҚ, Алматы қаласы әкімдігі және «Самұқ-Энерго» АҚ мен келісілген «ЖЭО-2 жаңғырту арқылы қоршаған ортаға

әсерін азайтудың» жол картасы бекітілгендігін айтты.

Мәселенің мән жайы кәзіргі қолданыстағы ЖЭО-2 газға көшіру үшін арнайы техникалық шарттар (АТШ) әзірлеуді талап етіледі. Сонымен бірге, сыртқы газбен қамтамасыз ету бойыша ТЭН дайындаудан бастау алатыны анық.

Аталған мәселенің оң шешімін табуға экология департаменті өз құзыры шеңберінде белесне атсалысатыны жөнінде сала басшысы Қ.Байеділов сөзін қортындылай келе, аталған күрделі мәселенің шешілуімен қала тынысының кеңейе түстіндігі, қала тұрғындарының өмір сүру сапасының жақсаратындығы жөнінде қуанышты хабарды жеткізді.

Алматы қаласы бойынша экология департаменті

ТАЗА АУА – ЖАНҒА ДАУА

«Таза ауа – жанға дауа» деген халық даналығы бекер айтылмаған. Бірақ, қаламыздың атмосфералық ауасының сапасын жақсартуға бағытталған біршама онды істерге қарамастан, әлі күнге жанға дауа бола алмай тұр.

Осы күрделі экологиялық мәселеге қатысты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Тауар мен көрсетілетін қызметтің сапасы мен қауіпсіздігін бақылау комитеті Алматы қаласының тауар мен көрсетілетін қызметтің сапасы мен қауіпсіздігін бақылау департаментінің мәжіліс залында осы мекеменің басшысы А.Молдағасимованың төрағалығында ағымдағы жылдың 15 қаңтарында дөңгелек үстел өтті.

Аталған мәселені талқылауға қалалық табиғат қорғау прокуратурасының, экология департаментінің, кәсіпкерлер палатасының, жасыл экономика

басқармасының, «Қазгидромет» РМК және өзге де қызығушылық танытқан мекемелердің басшылары мен бөлім басшылары және өкілдері қатысты.

Негізгі баяндама желісінде және талдау барысында қала ауасының ластануына үлкен себебін тигізетін қалаға кіріп шығып жатқан жылжымалы көздер, яғни қала ішіндегі жол авткөліктер шығарындылары екеніне тоқтады.

Сонымен бірге, соңғы тексерулердің нәтижесімен ластаушы газдардың зиянды концентрациясының шектеулі нормадан 2,0-2,2 есеге асып кеткендігі тіркелгенін жеткізді.

Дөңгелек үстел қорытындысымен Жасыл экономика басқармасына жылжымалы көздерге ұдайы мониторинг жүргізу мәселесін шешуді және кәсіпкерлік палатасына жанар майдың сапасына бақылау жүргізу мақсатында мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың өкілдерінен жұмысшы комиссиясын құруды тапсырды.

«Сапалы бензин-Таза ауа» акциясын тұрақты жүргізу керек екендігіне де баса тоқталды.

Аталған мәселер жергілікті атқару органдарының, арнайы мекемелер мен кәсіпорындардың башылығымен қарастырылып, шешімін тауып жатса шешілуімен қаланың негізгі экологиялық мәселесі атмосфералық ауасының елеулі тазаланып, тұрғындардың өмір сүру сапасы жақсарып, нешетүрлі ауру – сырқау санының азаюына септігін тигізетініне үміт артылады.

«Адам мен табиғаттың тілдескені – өмірдің үндескені» дегендей қоршаған ортағаның тілін тауып, түсіністікпен қарап болашақ ұрпақтың қамы үшін «бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарып» ауызбірлікпен іс атқаратын болсақ, аталған түйткілді экологиялық мәселенің шешілері айдан анық.

Алматы қаласы бойынша экология департаменті

ДЕНДРОЛОГИЯЛЫҚ САЯБАҚ

Шымкент қаласында қалалық табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасына қарасты «А.Асқаров атындағы Шымкент мемлекеттік дендрологиялық саябағы» МКҚК бар, жалпы жер көлемі 129,37 га құрайды. Дендросаябақ Шымкент қаласы, Бәйдібек би даңғылы, 101 мекенжайында орналасқан.

Дендросаябақтың негізгі міндеті – Қазақстанның оңтүстік өңіріне отандық және дүниежүзілік дендрофлора түрлерін интродукциялау, оларды сақтау, кешенді түрде зерттеу және тиімді пайдалану болып табылады.

Дендросаябақта Қазақстанның қызы кітабына енген ағаштың 7 түрі және сирек кездесетін ағаш-бұталардың 61 түрі бар.

Дендросаябақ флорасы 5 географиялық аймаққа бөлінген: Шығыс Азия, Орта Азия-Қазақстан, Солтүстік Америка, Қиыр шығыс – Сібір, Европа Қырым – Кавказ.

Пайдалану мақсатында 4 функционалдық аймаққа бөлінген. Оның ішінде: экспозициялық аймақ – 36,42 %-ды, ғылыми аймақ – 24,34%-ды, қоғамдық экскурсиялық – 30,14%-ды, әкімшілік-шаруашылық аймақ – 26,14%-ды құрайды.

Кәсіпорынның гендік қорын көбейту мақсатында, интродукценттердің (жаңа ағаш түрлері) 30 түрі тұқымбақтың интродукценттер бөліміне егіліп, 2019 жылы ағаш-бұта түрлері 291-ге жетті. Оның ішінде: ағаш түрлері – 176, бұталар түрлері – 115 құрайды. Саябақ аумағындағы ағаш-бұталардың жалпы саны 100,0 мың данадан асады.

«Шымкент қаласы табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ

ҚАЛА ЭКОЛОГИЯСЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫМЕН ТҮРҒЫНДАРДЫ АҚПАРАТТАНДЫРУ

Алматы қаласының ағымдағы экологиялық жағдайымен тұрғындарды тұрақты түрде ақпараттандыру бүгінгі күннің өзекті мәселесі болып отырғаны баршаға мәлім.

Осы мәселге қатысты «Қазгидромет» РМК Алматы қалалық филиалының мәжіліс залында қалалық табиғат қорғау прокуратурасының, экология департаментінің, жасыл экономика басқармасының, «Қазгидромет» РМК, экологиялық жобалау ұйымдарының мекемелердің

басшылары мен бөлім басшылары және қоғамдық ұйымдардың өкілдері қатысқан дөңгелек үстел өтті.

Дөңгелек үстелде Алматы қаласының тұрғындарын ауаның ластануы жөніндегі ақпараттандыру мәселесіне қатысты қызу пікірталастар болды. Мұда ақпараттарды бірыңғай жүйеге келтіру, беру түрлерін нақтылау және қолжетімді болуын қамтамасыз ету қарастырылды.

Дөңгелек үстелдің шешімімен жасыл экономика басқармасына «Қазгидромет» РМК Алматы қалалық

филиалы, экологиялық жобалау мекемелері және үкіметтік емес қоғамдық ұйымдармен бірге ағымдағы жылдың ақпан айының бірінші онкүндігіне дейін Алматы қаласының тұрғындарын ауаның ластануы жөніндегі ақпараттандырудың бірыңғай жүйесінің презентациясын дайындап ұсынуды тапсырды.

Презентация әзірленген соң жоғарыда аталған құрамда қайта қарастырылатыны ескертілді.

Алматы қаласы бойынша экология департаменті

КОНТРОЛЬНО-ИНСПЕКЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕПАРТАМЕНТА ПО АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ ЗА 2019 ГОД

Всего по Акмолинской области в режиме специально-природопользования числится 5544 природопользователя, в том числе 1 категории - 263; 2 категории - 490; 3 категории — 655; 4 категории – 4136 природопользователей, из них 9 крупных природопользователей.

В 2019 году за 12 месяцев Департаментом экологии по Акмолинской области проведено 76 проверок. Их них 39 профилактического контроля с посещением субъекта, 34 внеплановые проверки и 3 иной формы контроля с посещением субъекта. В ходе проверок выявлено 272 нарушения экологического законодательства. Все предписания об устранении нарушений исполнены в установленные сроки. К наиболее частым нарушениям относятся смешивание опасных отходов с неопасными; предприятиями нарушаются правила учета, утилизации и обезвреживания отходов производства и потребления,

нарушается тем самым требование пп.1 п.2 ст.296 Экологического кодекса РК; также территории предприятий захлаплены различными производственными и бытовыми отходами, не ведется уборка территорий.

Департаментом экологии было наложено 74 административных штрафа на общую сумму 2859,56 тыс. тенге. Штрафы налагались за отсутствие разрешительных документов на эмиссии в окружающую среду, ненадлежащее обращение с отходами, незаконную добычу полезных ископаемых. Все 74 административных штрафа на общую сумму 2859,56 тыс. тенге были оплачены добровольно. В порядке сокращенного производства в соответствии со ст.810,811 КоАП РК, оплачен 71 штраф на сумму 2531,31 тыс. тенге.

Также Департаментом выдано 21 предписание с требованиями о возмещении ущерба, причиненного

окружающей среде, на общую сумму 298 838,46 тыс. тенге: за отсутствие разрешений на эмиссии в окружающую среду и превышение нормативов эмиссий в окружающую среду, установленных в экологическом разрешении. На сегодняшний день взыскано 14 претензий на сумму 2725,03 тыс. тенге, 1 претензия на сумму 146 525,94 тыс. тенге находится на исполнении, 6 исков на сумму 149 587,49 тыс. тенге направлены в суд на принудительное взыскание. Также имеются не взысканные 2 претензии, переходящие с прошлого года, их взысканная сумма в 2019 году составила 9485,00 тыс. тенге.

Не взысканные в добровольном порядке административные штрафы и претензии своевременно направляются в судебные органы для принудительного взыскания.

Департамент экологии по Акмолинской области

РЕАЛИЗАЦИЯ ПЛАНА МЕРОПРИЯТИЙ ПО РЕШЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ

Во исполнение пункта 57 Общенационального плана мероприятий по реализации Послания Главы государства народу Казахстана от 5 октября 2018 года «Рост благосостояния казахстанцев: повышение доходов и качества жизни», акиматом области разработан и утвержден План мероприятий по решению экологических проблем Алматинской области на 2018-2021 годы.

В План мероприятий включены проблемы, негативно влияющие на окружающую среду, с указанием ответственных лиц и сроков исполнения.

На сегодняшний день ведется активная работа по исполнению вышеуказанного плана мероприятий.

В части развития систем экологического мониторинга в свободном онлайн-доступе акиматом области проводятся работы по обеспечению информирования населения о состоянии атмосферного воздуха путем трансляции на LED-экранах в городе Талдыкоргане, а также размещения информации на сайтах местных исполнительных органов.

В целях реализации вышеуказанных работ заключен договор с ТОО «SOLID GROUP» на сумму – 1,7 млн

тенге. На сегодняшний день по результатам установки необходимого программного обеспечения осуществляется трансляция данных на LED-экранах города.

На ведомственном сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области» (<http://prigoda.zhetisu.gov.kz/>) в разделе «Информационные бюллетени о состоянии окружающей среды» размещается ежемесячно обновляемая информация о состоянии окружающей среды.

Кроме того, в соответствии с пунктом 7 статьи 20 Экологического кодекса Республики Казахстан на выделенные в 2017 году из областного бюджета 9,2 млн тенге разработаны и утверждены решением областного маслихата № 31-163 от 23 мая 2018 года целевые показатели качества окружающей среды по Алматинской области на 2017-2021 годы (далее - ЦПКОС).

В целях поэтапного достижения нормативов качества окружающей среды в регионе, а также снижения экологической опасности на окружающую среду и здоровье населения разработан и утвержден План меро-

приятий по достижению ЦПКОС, который направлен всем заинтересованным органам и предприятиям для исполнения.

Получено положительное заключение государственной экологической экспертизы проекта «Разработка целевых показателей качества окружающей среды Алматинской области на 2017-2021 годы» от 29 декабря 2018 года №KZ61VCY00146038.

В целях реализации мероприятий по достижению ЦПКОС в рамках плана природоохранных мероприятий области в 2019 году реализованы следующие мероприятия:

1) Мониторинг качества атмосферного воздуха, поверхностных водоемов, почвы и гамма-фона в определенных программой мониторинговых точках на сумму – 5,4 млн тенге.

2) Разработка проекта предельно допустимых выбросов для города Текели на сумму – 1,7 млн тенге.

ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области»

КАЗАХСТАН И РФ СФОРМИРУЮТ СОВМЕСТНУЮ ЭКСПЕРТНУЮ ГРУППУ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ГИДРОЛОГИЧЕСКОГО РЕЖИМА РЕКИ УРАЛ

Министр экологии, геологии и природных ресурсов Казахстана Мағзум Мирзағалиев в ходе рабочего визита в РФ обсудил вопросы возможности создания совместной экспертной группы для исследования гидрологического режима р. Урал (Жайык), создания программы по оздоровлению экосистемы бассейна и сохранения популяции каспийского тюленя и сайгаков. Данные вопросы М.Мирзағалиев затронул в ходе встречи с министром природных ресурсов и экологии РФ Дмитрием Кобылкиным. В частности, в ходе беседы глава Минэкологии Казахстана призвал коллег из РФ сосредоточить усилия на совместных исследованиях гидрологического режима р. Урал с последующей выработкой комплекса мер по его улучшению. «Необходимо создать между нашими ведомствами совместную рабочую группу по организации исследований современного гидрологического режима р. Урал и разработать соответствующее техническое задание. В марте 2020 года эксперты сторон могут приступить к проведению совместного исследования», – сказал М.Мирзағалиев. Он также призвал сформировать состав экспертов от каждой стороны. Планируется, что на следующем этапе стороны приступят к изучению состояния окружающей среды региона и разработке программы по оздоровлению экосистемы бассейна р. Урал.

Также Мирзағалиев предложил российской стороне создать трансграничную особо охраняемую природную территорию для сохранения мест обитания каспийского тюленя. Главы природоохранных ведомств Казахстана и России также обсудили вопросы сохранения популяции сайгаков.

Страница facebook Министерства экологии, геологии и природных ресурсов

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕГИСТР ВЫБРОСОВ И ПЕРЕНОСА ЗАГРЯЗНИТЕЛЕЙ

В соответствии с Экологическим кодексом, природопользователи, имеющие объекты I категории, ежегодно **до 1 апреля** обязаны предоставлять в территориальные Департаменты экологии по месторасположению каждой производственной площадки отчетность по Государственному регистру выбросов и переноса загрязнителей (ГРВПЗ) за предыдущий год.

ГРВПЗ представляет собой структурированную базу данных о состоянии эмиссий и загрязнении окружающей среды, предельно допустимых концентрациях загрязняющих веществ, их влиянии на здоровье и окружающую среду, которая размещена в открытом доступе и направлена на обеспечение общественности достоверной экологической информацией, что детально отражено в Экологическом кодексе Республики Казахстан.

Дополнительно сообщаем, что в 2019 году отчеты по ГРВПЗ предоставили 954 природопользователя I категории, которые размещены на Едином экологическом интернет-ресурсе ecogofond.kz.

Внедрение национальной системы ГРВПЗ направлено на реализацию норм Орхусской конвенции, одной из сторон которой является Казахстан.

РГП на ПХВ «ИАЦ ООС»

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНДЕГІ БЕКІРЕЛЕРДІҢ АЗАЮЫНА НЕ СЕБЕП

Каспий теңізінде бекіре азайып барады. Балықтың бұл түрін қорғаудың бір амалы – су маржанын аулау туралы мораторий. Мамандар оны 10 жылға ұзарту керек дейді. Алайда мұндай құжат ғылыми зерттеулердің негіздемесі және Каспий жағалауындағы барлық мемлекеттердің келісімімен қабылдануы тиіс. Каспий теңізінде бекіре тұқымдас балықтардың саны азайып барады. Оған бірнеше себеп бар. Азықтың азаюы, судың ластануы және заңсыз аулау. Мамандар балықтың бұл түрін аулауға мораторийді ұзатпаса, оның санын көбейту мүмкін емес деп отыр Мехман Ахундов, экология және табиғи қорлар министрлігінің өкілі: – Каспийдің әр бөлігінде бекіре санын қалпына келтіру көп уақытты қажет етеді. Бұған теңізді жағалаған ел жағалауындағы экологиялық

жүйенің ерекшеліктері әсер етеді. Ғалымдар мораторий мерзімін 5 жылдан 10 жылға дейін ұзарту керек деп санайды. Алайда бұл мәселе бойынша ортақ шешім болмағандықтан, әр жыл сайын тыйым күші тағы бір жылға ұзартылып жүр. Әзірге ғылыми негіз әзірленіп жатыр. Осыдан кейін мораторийді ұзақ мерзімге ұзарту аламыз деп ойлаймын. Каспий теңізіндегі экологиялық жүйенің өзгеруі бекіре тұқымдас балықтар санына кері әсер тигізіп отыр.

Атап айтқанда, олар қоректенетін майшабақ азайып барады. Сарапшылар бекіре аулауға мораториймен қатар, майшабақ аулауды да шектеу керек деп санайды. Мехман Ахундов, экология және табиғи қорлар министрлігінің өкілі: – Бекіре санының азаюы тек

азықтың азаюына ғана байланысты емес. Соңғы 20 жылда заңсыз аулаудың артуы да әсер етіп отыр. Браконьерлер балықтың осы түрін көбейтуге мүмкіндік бермей жүр, нәтижесінде бекіре тұқымдас балықтар құрып кету қаупі төніп тұрған жануарлар тізіміне кірді. Сол себептен олардың толық жоюылуына жол бермес үшін түрлі шаралар қабылдаймыз. Мәселені шешудің бір жолы – бекіре балықтарын қолдан өсіру. 2019 жылы Әзербайжанның балық өсіру кәсіпорындары 342 мың құртшабақ бекірені теңізге жіберді. Каспий жағалауындағы елдер браконьерлермен бірлесіп күресіп келеді. Жұмыс арада бұл мемлекеттер заңсыз балық аулауға қатал шаралар қабылдауды көздеп отыр.

24.kz

В КАЗАХСТАНЕ УТВЕРЖДЕН ЛИМИТ НА РЕГУЛИРОВАНИЕ ЧИСЛЕННОСТИ ВОЛКА И ШАКАЛА

В Казахстане утвердили лимит на регулирование численности волка и шакала на 2020 год. Об этом на своей странице в Facebook написал пресс-секретарь Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК Сакен Дилдахмет.

«Утвержден лимит на регулирование численности волка и шакала на 2020 год. Ежегодно в соответствии с заключением государственной экологической экспертизы по биологическому обоснованию утверждается лимит на регулирование численности волка и шакала на территории Республики Казахстан», - отметил Сакен Дилдахмет.

Утвержденный лимит на регулирование численности волка на территории РК на период с 01.01.2020 г. по 31.12.2020 г.

Область	Возможное изъятие, голов
Ақмолинская*	4*
Ақтөбінская	309
Алматынская	1500
Атырауская	903
Восточно-Казахстанская	510
Жамбылская	453
Западно-Казахстанская*	57*
Қарағандынская*	28*
Қостанайская*	55*
Қызылордынская	432
Мангистауская	276
Павлодарская*	21*
Северо-Казахстанская	0
Түркістанская	276
Всего	4 824

*разрешать добычу в указанных лимитах только в случаях регистрации нападений на домашний скот или свидетельств захода бродячих особей на территории населенных пунктов.

Он также пояснил, что разрешение на регулирование является государственной услугой и оказывается областными инспекциями лесного хозяйства и животного мира посредством электронного портала.

«Каждый охотник может подать заявку онлайн через электронный портал. Название услуги – «Выдача разрешения на изъятие видов животных, численность которых подлежит регулированию». В случае отсутствия доступа к интернету, услугу можно получить в любом Центре обслуживания населения.

Утвержденный лимит на регулирование численности шакала на территории Республики Казахстан на период с 01.01.2020 г. по 31.12.2020 г.

Область	Возможное изъятие, голов
Алматынская	1000
Жамбылская	377
Западно-Казахстанская*	6
Қызылордынская	9125
Мангистауская	540
Түркістанская	685
Всего	11 733

Волк и шакал входят в Перечень видов животных, численность которых подлежит регулированию в целях охраны здоровья населения, предохранения от заболеваний сельскохозяйственных и других домашних животных, предотвращения ущерба окружающей среде, предупреждения опасности нанесения существенного ущерба сельскохозяйственной деятельности. Общее изъятие по республике на 2020 год составляет 4 824 особей волка, 11 733 особей шакала», - уточняется в сообщении.

inform.kz

В КАЗАХСТАНЕ НАЗВАЛИ «ЧЕМПИОНА» ПО ВЫБРОСАМ В АТМОСФЕРУ

Объем выбросов загрязняющих веществ в атмосферу по итогам 2019 года составил 2,4 миллиона тонн. «Чемпионом» по объемам выбросов является Павлодарская область. «Объем загрязняющих веществ в атмосферу по итогам 2019 года составил 2,4 миллиона тонн. Из них на электроэнергетику - угольные ТЭС - приходится 900 тысяч тонн выбросов, горно-металлургический сектор - 700 тысяч тонн, нефтедобычу - 500 тысяч тонн, транспорт и сельское хозяйство - 300 тысяч тонн. Вместе с тем, если не принять действенных мер, то, по прогнозу, в 2030 году объем эмиссий загрязняющих веществ составит 3,6 миллиона тонн», - сообщил вице-министр экологии, геологии и природных ресурсов Ахметжан Примкулов на коллегии ведомства. Основная доля объемов выбросов в регионах приходится на Павлодарскую, Карагандинскую и Атыраускую области. «Чемпионом» по объемам выбросов является Павлодарская область с самыми высокими объемами эмиссий в окружающую среду - 717 тысяч тонн выбросов в год. За последние три года объем выбросов возрос на 14 процентов, что составляет 100 тысяч тонн. Несмотря на принятый совместно с акиматом комплексный план по оздоровлению окружающей среды области на 2020-2024 годы, ситуация с загрязнением атмосферного воздуха в области остается сложной. Для решения экологической проблемы региона необходимы действенные меры каждой из сторон. Для этого будут ужесточены требования к обязательности внедрения наилучших доступных технологий предприятиями, которые вносят наибольший вклад в ухудшение атмосферы. Будут рассмотрены планы природоохранных мероприятий и ужесточен государственный экологический контроль», - сказал Примкулов.

tengrinews.kz

РУМЫНИЯДА ӨЛТІРІЛГЕН ҚАРАШАҚАЗ ҚАЗАҚСТАН ОРНИТОЛОГТАРЫНА ҚҰНДЫ АҚПАРАТТАР ЖІБЕРІП ТҰРҒАН

Өткен жылы Солтүстік Қазақстанда спутниктік хабар таратқыш тағылған қарашақаздың бірін болжам бойынша Румынияның оңтүстік-шығысында браконерлер өлтірген. Бұл жайында Қазақстанның биологиялық әртүрлілікті сақтау қауымдастығының Facebook парақшасында жарияланды.

Болгария құстарды қорғау қоғамдастығы (BSPB) мен Румыния орнитологиялық қоғамдастығы (SOR) мамандарының хабарына қарағанда, осыдан екі күн бұрын қарашақаз Виктория ауылынан хабар беріп тұрған. Қазіргі уақытта сарапшылар мен жергілікті билік өкілдері ақпарат жинаумен айналысып жатыр. Эмилия лақап аты берілген құс 10 ай бойы бірнеше елдің орнитологтарына миграциялық жылжу туралы құнды ақпарат беріп тұрған еді. Бұған дейін Торғай даласына жіберілген ұрғашы құланды браконьерлер өлтірген болатын. Аталған құлан 2018 жылы Орталық Қазақстанда құландардың популяциясын қалпына келтіру бағдарламасы аясында жабайы табиғатқа жіберілген.

inform.kz

ҚАЗАҚСТАНДА СУ ҚҰСТАРЫНЫҢ САНАҒЫ ЖҮРГІЗІЛІП ЖАТЫР

Қазақстанның биоәртүрлілікті сақтау қауымдастығы (ҚБСК) Халықаралық суда жүзетін және су маңында мекен ететін құстарды тіркеу есебіне (International Waterbird Census) қосылып, еліміздегі су құстарының санағын жүргізіп жатыр.

Халықаралық есеп бір мезетте әлемнің 100 елінде жүргізіледі. «Бірінші болып ҚБСА клубының мүшелері құстардың есебін жүргізуге Ақтау қаласына аттанды. Маңғыстау облысында негізгі орнитологиялық аумақтардың бірі – Қаракөл орналасқан. Оқушылар ол жерден мыңдаған құстың барын анықтаған. Оның ішінде кокиказ да бар», - делінген ҚБСА-ның Facebook-тегі парақшасында.

Сонымен бірге, клуб мүшелері Нұр-Сұлтан мен Алматы қалаларында, Шығыс Қазақстан мен Түркістан облыстарында мекен ететін құстарды санауда.

«Қатарымызға қосылуға ниетті кез келген азамат халықаралық шараға атсалысып, өзіне жақын маңдағы су айдындарындағы құстардың санағын жүргізе алады», - делінген хабарламада.

inform.kz

КОЛЛЕКТИВ МИНЭКОЛОГИИ КАЗАХСТАНА ПОПОЛНИЛСЯ ПРЕЗИДЕНТСКИМИ РЕЗЕРВИСТАМИ

В числе сотрудников Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Казахстана появились президентские резервисты.

Так, на должность руководителя Департамента экологии г.Нур-Султан Комитета экологического регулирования и контроля при Министерстве назначен Казантаев Даурен Ганибекович. Он окончил в 2005 году Казахский экономический университет им. Т. Рыскулова по специальности экономист-международник. Ранее был советником главы Минэнерго Казахстана.

Заместителем директора Департамента климатической политики и зеленых технологий Минэкологии Казахстана стала Сулейменова Зульфия Булатовна, выпускница Евразийского национального университета им. Л. Гумилева, магистр гуманитарных наук. З.Сулейменова также получает степень Phd в Национальном институте политических исследований (Япония). Ранее она была консультантом по экологическим вопросам Департамента окружающей среды и развития Экономической и Социальной Комиссии ООН для Азии и Тихого Океана, Бангкок (Тайланд).

Директором Департамента административной работы Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Казахстана назначен Ширанов Акзан Рашидович. В 2005 году он окончил Московский государственный технический университет им. Н.Э. Баумана. До назначения работал помощником министра энергетики Казахстана.

Также в состав Президентского резерва вошел директор Департамента климатической политики и зеленых технологий Минэкологии Олжас Агабеков.

Министр экологии, геологии и природных ресурсов Казахстана Мағзум Мирзағалиев поприветствовал новых сотрудников ведомства, пожелал успехов. Он также отметил, что быть в составе Президентского кадрового резерва большая честь и ответственность. «Мы рады приветствовать вас в коллективе Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Казахстана, рассчитываем на ваш профессионализм», - сказал М.Мирзағалиев.

Напомним, из 13 тысяч претендентов только 300 стали членами Президентского молодежного кадрового резерва.

ecogeo.gov.kz

ГОСУДАРСТВЕННАЯ УСЛУГА «ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ»

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее – услугодатель) оказывает государственную услугу «Предоставление экологической информации» (далее – государственная услуга) физическим и юридическим лицам с целью обеспечения населения достоверной информацией о состоянии окружающей среды и ее объектов.

Порядок оказания государственной услуги установлен стандартом и регламентом, утвержденными Приказами министра энергетики от 23 апреля 2015 года № 301 и от 22 мая 2015 года № 369 (далее – Стандарт и Регламент).

На сегодняшний день для получения государственной услуги можно обратиться как к услугодателю, так и в Некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее – Государственная корпорация).

Государственная услуга предоставляется на бесплатной основе.

Для получения государственной услуги физическим и юридическим лицам (либо их представителям по доверенности) необходимо представить:

- 1) услугодателю: заявление о предоставлении экологической информации в установленной форме;
  - 2) в Государственную корпорацию: заявление о предоставлении экологической информации в установленной форме; документ, удостоверяющий личность.
- Вместе с тем в целях исполнения Послания Президента РК от 31 января 2017 года «Третья модернизация Казахстана: глобальная конкурентоспособность» оказание государственных услуг необходимо перевести полностью в электронный формат.

В связи с этим в 2018 году была проведена оцифровка материалов Государственного фонда экологической информации, перевод с бумажных носителей в электронный формат с целью оптимизации и автоматизации государственной услуги.

Кроме того, в сентябре 2019 года были внесены изменения в постановление Правительства Республики Казахстан от 18 сентября 2013 года № 983 «Об утверждении реестра государственных услуг» в части перевода формы оказания государственной услуги с «бумажной» на «электронную».

В настоящее время ведется работа по объединению стандарта и регламента в единые правила и внесение

изменений в порядок оказания государственной услуги в части исключения подачи заявления в бумажной форме и выдачи результата оказания государственной услуги исключительно в электронной форме через портал «электронного правительства» и сокращение срока оказания с 10 рабочих дней на 1 рабочий день.

Информация о государственной услуге размещена на сайте Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан в разделе «Государственные услуги» (www.ecogeo.gov.kz), а также на сайте РГП на ПХВ «ИАЦ ООС» в разделе «Получить экологическую информацию» (<http://iacoos.gov.kz/>).

Также с базой данных и реестрами Государственного фонда экологической информации можно ознакомиться на сайте <http://ecogofond.kz/>.

В заявлении необходимо указать наименование материала и реестровый номер запрашиваемого документа.

По вопросам оказания государственной услуги обращаться по телефону: 8 (7172) 95-47-16, и направлять заявления на предоставление экологической информации по адресу 010000, г. Нур-Султан, район Есиль, ул. Мәңгілік Ел 11/1, 6 этаж, 605 кабинет, или же в любой филиал Государственной корпорации «Правительства для граждан».

ОБУЧАЮЩИЕ СЕМИНАРЫ ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

РГП «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК регулярно организует краткосрочные обучающие семинары, специально посвященные вопросам охраны окружающей среды. Ежегодно проводятся около 25 обучающих семинаров по всей стране с обучением более 300 слушателей. Было разработано семь тематических программ, в которых подробно рассматриваются требования Экологического кодекса, экологическое регулирование и ГЭЭ, государственный экологический контроль, инвентаризация парниковых газов, управление отходами, экологическая безопасность в нефтегазовой промышленности и экологическое нормирование. Учебные семинары в ИАЦ ООС посещают в основном сотрудники предприятий, департаментов экологии Комитета экологического регулирования и контроля, местных органов исполнительной власти, неправительственных организаций и преподаватели высших учебных заведений.

В феврале текущего года планируется проведения обучающих семинаров в городах Нур-Султан, Актобе и Атырау. Для сотрудников экологических лабораторий будет проведен отдельный семинар с 12 по 14 февраля в городе Нур-Султан, где будут рассмотрены вопросы экоаналитических испытаний с учетом неопределенности измерений в соответствии с требованиями ГОСТ ИСО/МЭК 17025-2009/СТ РК ISO/IEC 17025-2018.

На выездных семинарах в гг. Актобе и Атырау большое внимание будет уделено последним дополнениям и изменениям законодательства в области охраны окружающей среды. В процессе обучения слушатели смогут более детально и углубленно изучить природоохранное законодательство, а также получить ответы на интересующие их вопросы.

Объявления о предстоящих семинарах публикуются на сайтах «www.iacoos.gov.kz» и «www.pkk.iacoos.gov.kz».

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2019 ГОД

На основании пункта 4 статьи 166-1 Экологического кодекса РК, Министерством экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан начата работа по подготовке Национального доклада о состоянии окружающей среды и использовании природных ресурсов Республики Казахстан за 2019 год.

Согласно пункту 2 Правил разработки Национального доклада, утвержденных Постановлением Правительства Республики Казахстан № 673 от 7 ноября 2016 года, Национальный доклад разрабатывается ежегодно в целях информирования населе-

ния о фактической экологической ситуации на территории Республики Казахстан и мерах, принимаемых по ее улучшению.

Национальный доклад дает представление о состоянии окружающей среды в республике и экологической обстановке в регионах и позволяет судить об антропогенном воздействии на окружающую среду, включая основные общественно-значимые экологические проблемы. Помимо статистической, экспертной и научной информации в Национальном докладе представлена динамика количественных и качествен-

ных характеристик окружающей среды и природных ресурсов в сравнении с предыдущим аналогичным периодом.

Сведения, содержащиеся в Национальном докладе, основаны на официальных материалах, предоставленных заинтересованными центральными и местными исполнительными органами Республики Казахстан, и данных государственной статистики.

Национальный доклад за 2019 год будет опубликован до 10 декабря 2020 года на официальном интернет-ресурсе Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КАДАСТР ОТХОДОВ ПРОИЗВОДСТВА И ПОТРЕБЛЕНИЯ

В соответствии с главой 19 Экологического кодекса Республики Казахстан, РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан осуществляется ведение Государственного кадастра отходов производства и потребления.

Государственный кадастр отходов производства и потребления представляет собой систематизированный на основе геоинформационных систем, периодически пополняемый и уточняемый свод унифицированных сведений по каждому объекту размещения отходов, реализованный в информационной системе «Единая информационная система охраны окружающей среды» (далее – ЕИС ООС) (<https://oos.energo.gov.kz>).

Государственный кадастр отходов производства и потребления по структуре состоит из компонентов:

- 1) паспорта опасных отходов;
- 2) отчеты по инвентаризации отходов;
- 3) кадастровые дела.

Паспорт опасных отходов содержит описание процессов

образования отходов по месту их происхождения, их количественные и качественные показатели, правила обращения с ними, методы их контроля, виды вредного воздействия этих отходов на окружающую среду, здоровье человека и (или) имущество, сведения о производителях отходов, иных лицах, имеющих их в собственности.

Отчет по инвентаризации отходов включает информацию по двум составляющим – бланку инвентаризации опасных отходов и бланку инвентаризации неопасных отходов.

Кадастровое дело по объекту размещения отходов включает: решение МИО об отводе земельного участка на складирование и удаление отходов; справку об установлении границ земельного участка и выдаче правоустанавливающего документа на земельный участок; технико-экономическое обоснование создания объектов размещения отходов; положительные заключения государственной экологической и санитарно-эпидемиологической экспертиз.

ЕИС ООС предусмотрена картография объектов размещения отходов с возможностью получения данных географиче-

ского месторасположения и необходимой информации по полигонам для размещения опасных, неопасных и твердых бытовых отходов.

Также на карту нанесены места расположения бесхозяйных отходов и в целях ведения раздельного сбора отходов добавлены объекты, выполняющие операции по сбору вторичного сырья, что позволяет природопользователям найти пункты приема вторичного сырья для их реализации.

Ежегодно в ЕИС ООС формируется республиканский отчет по инвентаризации отходов на основе данных, представленных природопользователями РК. Наблюдается положительная динамика изменения количества отчетов и зарегистрированных в ЕИС ООС природопользователей.

По результатам ведения Государственного кадастра отходов производства и потребления ежегодно формируется информационный обзор на государственном и русском языках, доступный на официальном интернет-ресурсе Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан (<http://ecogeo.gov.kz>).

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ КАДАСТРЫ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

Информационная система «Государственные кадастры природных ресурсов Республики Казахстан» (далее – ИС «ГКПР РК») представляет собой автоматизированную информационную систему сбора, систематизации, хранения, обработки и отображения, пространственно-координированных данных о состоянии природных ресурсов РК, анализа этих данных для эффективного использования при решении управленческих, производственных и научных задач, связанных с охраной, восстановлением и сохранением природных ресурсов на территории нашей Республики. Функции кадастров реализуются с помощью современных систем управления базами данных и геоинформационных систем (ГИС). ГИС - технологии объединяют традиционные статистико-аналитические операции при работе с базами данных с преимуществами пол-

ноценной визуализации и пространственного анализа.

На данный момент ИС «ГКПР РК» состоит из 4 подсистем: лесной кадастр, кадастр особо охраняемых природных территорий, кадастр животного мира (*по видам животных, являющихся объектами охоты; по рыбам и другим водным животным*), которые включают динамические данные по 4 557 объектам.

Блок картографических данных. Представлен цифровыми картами Казахстана масштаба 1:1 000 000, 1:200 000, топографической основой, векторными тематическими слоями, содержащими соответствующую информацию по каждому кадастру (ареалы распространения видов древесных пород, ареалы распространения видов животных, государственные учреждения лесного хозяйства, охотничьи хозяйства, особо охраняемые

природные территории, рыбные хозяйства).

В 2016 году получен аттестат соответствия ИС «ГКПР РК» требованиям информационной безопасности, стандартам в области информационной безопасности, что является одной из составляющей для ввода ИС в промышленную эксплуатацию. Проведена работа по интеграции с государственным земельным кадастром. Кроме того, в соответствии со ст. 150 Экологического кодекса РК в 2021-2022 гг. планируется проведение интеграции с информационными системами кадастра государственного фонда недр, государственного водного кадастра.

Объединение отраслевых кадастров в единую базу данных позволит обеспечить единый общегосударственный комплексный учет и оценку природного и экономического потенциала РК, оценить стоимость природных ресурсов в соответствии с конъюнктурой рынка.

УВАЖАЕМЫЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАТЕЛИ!

В соответствии со статьей 154 Экологического кодекса Республики Казахстан, срок предоставления отчета по инвентаризации отходов определен ежегодно до 1 марта года, следующего за отчетным, на бумажном носителе или в системе <http://oos.energo.gov.kz>.

РГП на ПХВ «ИАЦ ООС» МЭГПР РК напоминает о необходимости предоставления отчета по инвентаризации отходов за 2019 год до 1 марта 2020 года.